

PIAS

Тавсиянома барои
фермерон
Чилди.10

ПАРВАРИШИ

Карами Напа

Агенти Япония оид ба
хамкориҳои байналмилалӣ

Вазорати кишоварзии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Дастурамали мазкур дар доираи лоиҳаи кӯмаки техникии Агентии Япония оид ба ҳамкориҳои байналхалқӣ (JICA), «Беҳтар намудани хизматрасонӣ дар соҳаи кишоварзӣ тавассути мустаҳкам намудани ташкилотҳои кишоварзӣ дар Тоҷикистон» таҳия ва нашр карда шуд.

Ҳуқуқи муаллифиро ба ин дастурамал танҳо Агентии Япония оид ба ҳамкориҳои байналхалқӣ дорад.

Ҳангоми истифода бурдан ва ё аз нав чоп кардани қисми мавод номи JICA бояд дарч карда шавад.

Муаллиф:

Масаказу Канамото – Мушовири калони лоиҳаи JICA PIAS

Мушовирон:

Такеши Абе, Туракул Муродов

Душанбе – 2012

МУНДАРИҶА

Маълумоти умумӣ / Хусусиятҳо	1
Навъҳо	2
Киштгардон	3
Нақшаи мавсимӣ барои кишт	3
Тақвим	3
Парвариши тухмӣ (паварда)	4
Ягонакунии яқум дар вақти кучат	6
Кучат.....	6
Ягонакунии дуҷум /коркарди хок.....	7
Нигохубин.....	7
Ҳосилҷамкунӣ.....	8
Захира.....	8
Касалиҳо ва хашаротҳо	9

Карами Напа ё Карами Хитой, (*Brassica rapa subsp. pekinensis*), ватанаш дар мавзеъҳои наздикии Пекин, буда ҳамчун хурока дар Осиёи Шарқӣ хеле васеъ истифода мешавад. Дар тамоми ҷаҳон, ин растаниро «Карами Хитой» ном мебаранд. Карами Напа аз дигар карамҳои хитойӣ, ба монанди «бок чой», ки онро низ карами Хитой мегуянд, ранги равшантар дорад. Дар Британия Кабир ин растани, ҳамчун «Чайниз Лиф» (Баргҳои хитойӣ), дар Зеландияи нав, ҳамчун «Вонг бок» ё «Ван бок» дар Австралия бошад, «Карами вомбок» ном дорад.

Номи «напа» аз лаҳҷаи мавзеи Япония буда маънои барги растаниро дорад. Асосан барги растаниҳои хурокаро ном чунин аст. Дар Япония ин навъи карамро «хакусай» ном мегиранд бо тарзи китобати «карами сафед», ки он ба номи Хитойӣ ҳамрадиқ аст.

Дар таъомҳои миллии корейгӣ асосан «баеҷи кимчи» навъи маъмули «кимчи», ҳам бо таври хом ва инчунин дар печондаги бо гушти хук, харчанг омехта бо «гочучанг» истифода бурда мешавад. Баргҳои беруна, ки дуруштараф дар таъомҳои обдор, ба монанди шурбо ва ғайра истифода мешаванд.

Напа ё карами Карами хитойӣ бо таври васеъ дар давлатҳои Чин, Ҷопон, Корея истифода мешавад. Вақте, ки одамон аз ин давлатҳо ба давлатҳои Америкаи Шимолӣ, Европа ва Австралия кучида рафтанд, ин растаниро бо худ бурданд.

Аз руи навъ ин растаниро ба навъи хуштамъи «бок чой», монанд карда бо таври зирбонидан дар якҷоягӣ бо дигар маҳсулот, ба монанди афшурдаи лубиё (соуси соя), замбуруғ ва боимҷон истифода мебаранд.

Афзалияти дигари Карами хитойӣ дар он аст, ки қариб дар ҳама ҷо нашъунамо мекунад, фақат 4 - 6 ҳафта пеш аз хуниқиҳои охир, бояд шинонида шавад, Карами хитойӣ растани салқиндуст мебошад. Дар поён баъзе маълумотҳоро, ки барои парвариши он ба шумо зарур аст, меорем.

Карами хитой. Дурагаи навъи аъло

Рангаш сабзи рушан, намудаш бочкашакл буда каллааш 1.8 то 2.5 кг вазн дорад. Ин навъ каллапечони оҳиста дошта, дар кишти баҳории барвақтӣ ва тирамоҳӣ хуб аст.

Карами хитой. Дурагаи Зарди Шохӣ.

Ин навъ каллаи нимапечон дошта баргҳои дурахшони зарди даруниаш бо баргҳои сабзи беруна печонида шудааст. Каллаҳои назаррабои он 2 то 5кг вазн дошта, дар 65-70 рӯз баъд аз шинонидан ҳосил медиҳад. Баргҳои даруна ва берунааш мулоим ва бомазза буда барои зирбонидан ва тайёр кардани хуришҳо бисёр хуб аст. Ин навъ дар ҳавои мулоим ва на онқадар сард хуб нашъунамо карда дар кишти баҳории барвақтӣ ва тирамоҳӣ хуб аст.

Карами хитой. Дурагаи тиллоии ВА-ВА

Каллаи бочкашакл, баргҳои сабзи берунӣ ва баргҳои тиллоранги зарди дарунӣ доранд, ки бисёр бомазза, ширин ва мулоим ҳастанд. Ин растани сабзиши рост ва хурд дошта дар ҷойҳои хурд ва зичии зиёд ҳам ҳосили хуб медиҳанд. Навъи мазкур сифати калааш хуб буда 20см дарозӣ, 8см бар аз 600 то 800 грамм вазн дорад. Ҳосили ин навъ дар 55 то 60 рӯз баъди кучат чамъоварӣ карда мешавад. Харорати муътадил барои нашъунамои ин навъ аз 12 то 23°C мебошад. Ин навъ бемисл буда, баъди пайдоиш ба зудӣ дар давлатҳои Корея, Тайван, Япония ва Хитой паҳн гашт.

Карами хитой. Дурагаи Ситораи тропикӣ

Ин навъ ба харорати баланд тобовар, дар ҳавои хунук дар давраи расиш калла мепечонад. Каллаҳои хуб печхурда бо баргҳои рушани сабз, пас аз 60 рузи кишт ҳосили он чамъоварӣ карда мешавад. Баргҳои мулоим, шакли хуб дошта бо таври зирбонидан, хуриш, тайёр кардани захираҳои замистона васеъ истифода мешавад.

Карами хитой. Дурагаи Hwa King WR70

Яке аз маъмултарин навъи парваришшавандаи дурагаи карами хитой мебошад. Ин растани дар боду ҳавои мулом, хуб нашъунамо ёфта, ҳамчун зироати авали баҳорӣ ва тирамоҳ\зимистона мувофиқ аст.

КИШТГАРДОН

Дар киштгардон муҳим аст, ки карами хитой баъд аз помидор, бодиринг ва картошкаи ширин (батата) дар кишти тирамоҳӣ, кишт карда шавад. Ин зироат дар як замин ду маротиба кориди намешавад, агар кишт шавад растанӣ суст инкишоф ёфта ба касалиҳои пусиши реша дучор шуда, ҳосили хуб намедихад. Карами Напа дар як замин фақат як маротиба дар фосилаи 2 – 3 сол парвариш карда мешавад.

Карами Напа баъд аз сабзавотҳои зерин парвариш карда мешавад:

Помидор	Боимҷон	Бодиринг	Тарбуз	Картошкаи ширин (батата)
---------	---------	----------	--------	--------------------------

Баъд аз карами Напа парвариши чунин чунин сабзавоҳо тавсия дода мешавад:

Боимҷон	Хризантема (оилаи муракабгулҳо)	Помидор	Бодиринг	Шпинат	Сабзӣ
---------	---------------------------------	---------	----------	--------	-------

Эзоҳ: Нуридиҳии хуб баъд аз карами Напа

НАҚШАИ МАВСИМӢ БАРОИ КИШТ

ТАҚВИМ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Омода кардани замин							↔				↔	
Кишт / кучат		↔					↔					
Ҷамъоварии ҳосил	↔				↔					↔		

кишти баҳорӣ/ тобистона

кишти тирамоҳӣ/ зимистона

Карами Напа дар рушноии хуб ва рузҳои офтобӣ дар гармии 15 то 20 °C хуб афзоиш мекунад. Дар бисёр ноҳияҳо аз моҳҳои апрел то июл ва аз октябр то январ парвариш карда мешавад.

Карами Напаи баҳорӣ тезпаз буда, дар 6 – 10 рузагӣ ба воя расида, дар 6-9 моҳагӣ ҳосилдиҳиро сар мекунад.

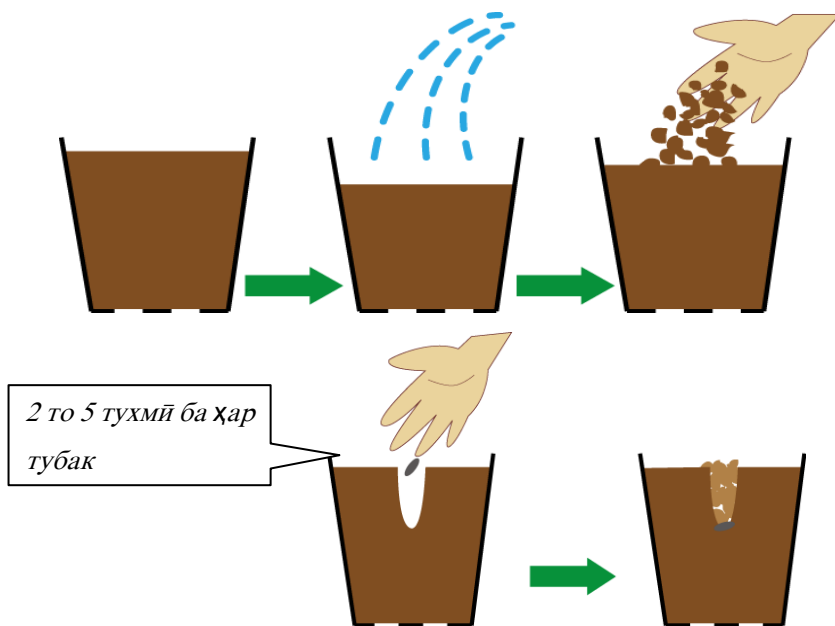
Карами Напа растани салқиндӯст буда ба печ додани кала ва дар гармии ҳаво, рӯзҳои дароз тез ба тухмидиҳӣ мегузарад; Карами Напаро дар мавсими баҳор ва тирамоҳ дар гармии 7 то 24 °C парвариш намоед. Шумо метавонед 4-6 ҳафта пас аз хуниқиҳои охири баҳор, (тахминан) шинонед. Тухмии шинонда баъд аз кӯчат бо таъсири боду ҳаво ба печидан сар мекунад. Дар мавзӯҳои, ки зимистонаш муътадил аст, растани Карами Напа дар охири тобистон, ё тирамоҳ барои ҳосили дери тирамоҳӣ кишт мешавад. Дар гармии зиёди офтоб, шумо бояд бо ёрии дока ё дигар воситаҳо растаниро аз нурҳои сӯзон муҳофизат намоед.

Расм: руйпуш/ муҳофизат аз офтоб

ПАРВАРИШИ ТУХМӢ (ПАВАРДА)

Шумо бояд дар тубакҳои пластикии хоки порудордошта вобаста ба сатҳи инкишофи аз 2 то 5 тухмӣ шинонед.

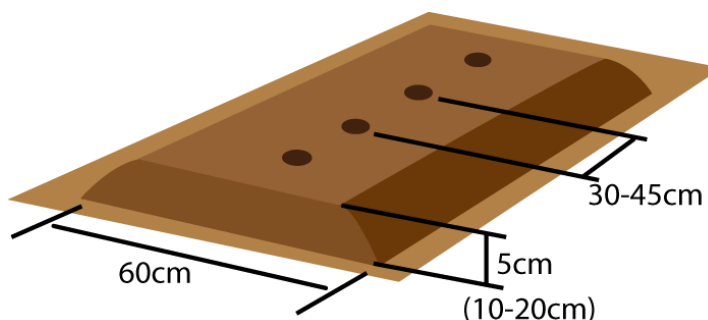
Расм: кишти карами напа дар зарф

Шумо метавонед аз зарф ё ба шакли куттии худсоз, дар поён нишон дода шудааст, барои шинонидан истифода баред.

Расм: Кучати Карами Напа дар зарф ва куттӣ

Таёр кардани замин пеш аз кучат гузаронидан, сар шуда, 50 то 150г/м² оҳакҶхокистар пошида шуда, хуб мола карда мешавад. Шумо бояд қитъаро аз сангрезҳо, партовҳо, ки барои сабзиш душворӣ меоранд хуб тоза кунед. Баъд аз он пуштаҳо бардошта компостро бо меъёри 2кг/м², нуриҳои кимиёвиро бо меъёри 50 - 100 г/м² ба ҷуякҳо резед. Ҷуякҳо бояд дар масофаи 60см пахноӣ ва баландии 5 см (агар замин хоки хушкӣ реза дошта бошад 10 то 20см), баъд чуқурчаҳои 10 – 15 см дар масофаи 30 то 45 см тайёр карда мешаванд. Илова бар ин дар даруни ҷуя бо андозаи 10 – 15 см чуқурӣ кофта компост ва нурии минералиро ба он рехта мешавад. Кучати карами напа дар баҳорон ва тобистон барои муҳофизат бо плёнкаи руйпуш карда мешавад.

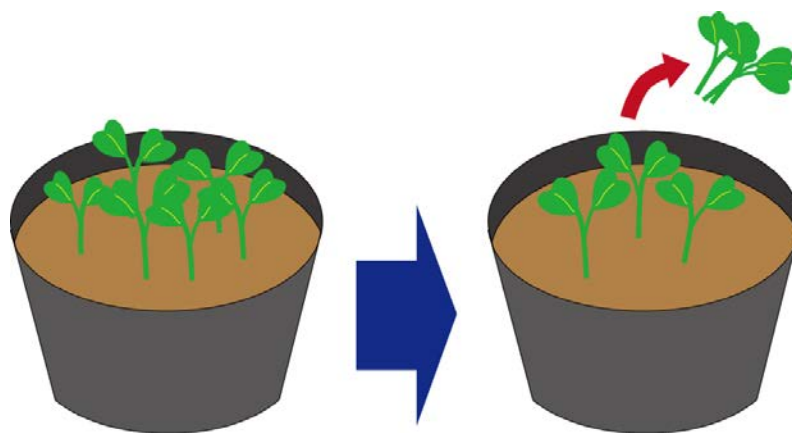

Расм: Тайёр кардани ҷуякҳо ва пушонидан бо плёнкаи

Мавсими коридани карами напа вобаста ба навъ ва мақсади истифода буда ба баҳорӣ, тобистона, тирамҳӣ ва зимистона ҷудо мешавад. Барои коридан аз тухмии босифат истифода бояд бурд.

ЯГОНАКУНИИ ЯКУМ ДАР ВАҚТИ КУЧАТ

Ягонакуни на камтар аз ду маротиба, дар вақти кучат ва баъди гузаронидани кучат амалӣ карда мешавад. Дар ягонакунии аввал 2-3 растанӣ вақте, ки растаниҳо ду барга мешаванд гузаронида мешавад (7 то 10 руз пас аз кишт).

Расм: Ягонакунии аввал

КУЧАТ

Ду ё се ниҳоли дар тубак боқимонда, ки 3 то 5 барг доранд ба замин кучат карда мешавад (Тақрибан баъди 20 рузи кишти тухмӣ).

Пас аз гузаронидани кучат, хуб об додан лозим аст.

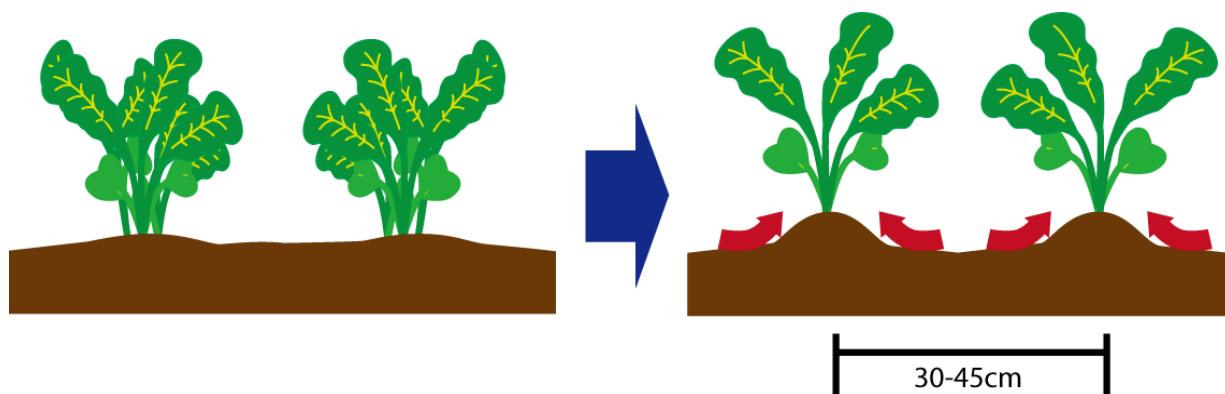

Хокро ба чуяҷои кофта пур

Расм: Гузаронидани кучати 2-3 растанӣ ба чуяк

ЯГОНАКУНИИ ДУЮМ /КОРКАРДИ ХОК

Пас аз гузаронидани кучат, бояд ягонакунии ба 1 растанӣ дар вақти 5-6 баргагӣ гузаронида шуда, хокдихиро яқоя бо озуқа амалӣ кардан лозим аст. Қайд кардан зарур аст, ки ягонакунии сеюмро бо кандани 1 растанӣ вақте, ки растанӣ 8-10 барг дорад, ҳамин тариқ дар ягонакунии дуум 2 растанӣ нигоҳ дошта мешавад.

Расм: Ягонакунии дуум /хокдихӣ

Шумо хокдихиро чунон гузаронед, то баргҳо дар зери хок намонанд. Ҳамчунин, ин вақти хубест, барои дуум маротиба додани озуқаи (нурии) минералӣ ($30/m^2$) ё компост ($1.5 - 3kg/m^2$) ҳамчун озуқаи иловагӣ пас кучат кардан.

НИГОХУБИН

Муҳофизат аз сармо

Истифодаи усули зерипленкагӣ (мулчирование) дар кишти тирамоҳӣ ва зимистона ба қарами нафа лозим аст. Баргҳои берунаро (чамъ) яқоя карда, дар хунокии аввал бастан зарур аст.

Расмҳо: Муҳофизат аз сардӣ, пеш аз чамъоварии ҳосил бо чамъкардани баргҳои ояш/ пӯшонидан/ истифодаи плёнка

ҲОСИЛҶАМКУНӢ

Дар мавсими ҷамбовариҳои ҳосил ба ҳаҷм ва сахтии кала аҳамият диҳед. Агар реша калон ва ғафс бошад, баргҳои берунаро гузошта бо корд калларо бурида гиред.

ЗАХИРА

Шумо метавонед қарами напаро (навъи тирамоҳӣ ва зимистонаро) бо роҳи дар қоғаз печонидан ва руйпуш кардан бо барф захира ва истифода баред. Онҳо метавонанд дар муддати 1 то 3 моҳ дар ҳарорати -1°C нигоҳ дошта шаванд.

Симкирм

Нишонаҳо: Дар авали баҳор симкирмҳои болиғ тухми худро дар решаи растанӣ мегузоранд. Киринаҳо дар як ҳафта ба воя расида вобаста аз навъи растанӣ аз 1 то 5 сол умр дида, решаи растаниро меҳӯранд. Симкирмҳо то се сол дар хок истода метавонанд. Симкирмҳои гуногунҳаҷм дар тамоми сол дар замин зиндагӣ мекунанд. Симкирмҳо ва киринаҳои онҳо зард, сафеди тираи қаҳваранг мешаванд. Киринаи болиғ метавонад 1.2 то 4 см дарозӣ дошта, баданаш саҳту ҳамвор ҳаст. Вақте, ки кирина ба воя расид, дар тирамоҳ ба зоча табдил меёбад. Баъд вай ба шапараки болиғ мубадал шуда, то омадани баҳор мунтазир мешавад. Симкирмҳо ҳамеша дар заминҳои бекорҳобида хеле зиёданд. Онҳо ҳамчунин дар заминҳои саҳти камҳосил низ хеле зиёд дида мешаванд.

Симкирмҳоро баъзе вақт ба Бисёрпойҳо (двупарногие Diplopoda) шабоҳат медиҳанд, ки ин нодуруст аст. Бисёрпойҳо пойҳои зиёд доранд, дар вақти расидан онҳо лҷамъмешаванд. Симкирмҳо бошанд, се чуфт пой дошта, дар вақти расидан чамъ намешаванд.

Чораҳо:

- Шинонидани тухмии безараркардашуда, Парвариши навъҳои, ки ба онҳо муқовимат карда метавонад.
- Заамин бояд пеш аз чамъоварии ҳосил (3-4 ҳафта пештар) об монда шавад.
- Шудгори чуқур, ки киринаҳоро ба болои хок мебарорад.
- Барои тамоман нест кардани шапарақҳо, аз қапконҳо (приманка) бояд истифода бурд.
- Истифодаи заҳримикатҳо ба монанди карате ВГ (150г/га) ва дигар намудҳо.

Нишноаҳо:

Хашароти болиғ, пашшаест, ки ду бол дошта ранги хокистарии тира ва рахҳои сиёҳ дорад. Аз пашаи муқаррарӣ хурд аст. Тухми вай ранги сафед дошта, кирминаи бепой аст. Онҳо дарозруя буда, дар тарафи даҳон чангакҳои хурандаи сиёҳ доранд. Зочаҳои онҳо бмм дарозӣ дошта, тухмшакл, саҳт ва ранги сиёҳи тира доранд. Ду се маротиба дар як сол афзоиш мекунанд. Зочаҳо дар зери хок дар наздикии решаи зарардида зимистонро мегузаронанд. Пашаҳои болиғ дар авали баҳор пайдо шуда, ҳазида ба боли хок мебароянд. (пайдошавии насли аввал ба гул кардани бихӣ рост меояд). Пашаҳои болиғ дар болои растании осебдида парвоз карда, дар баргу тана, дар наздикии хок тухмҳои сафеди дарозруя мегузоранд. Аз тухмҳо дар муддати 3-7 рӯз кирминаҳо пайдо мешаванд. Кирминаҳо ба даруни решаҳо даромада, бо даҳони чангак монандашон решаҳоро меҳуранд. Онҳо дар муддати 3-4 ҳафта ба воя расида, ба зоча мубадал мешаванд. Пашаҳо баъд аз 2-3 ҳафта пайдо мешаванд. Кирмина ба реша даромада онро меҳурад. Растанӣ дар натиҷа хушк мешавад ӯ заиф шуда аз ҳосил мемонад.

Чораҳо:

- Истифодаи киштгардон, парвариши дигар растаниҳо дар китъаи замин, ки пештар қарам парвариш карда шуда буд. Риояи қатъии парвариши навъҳои гуногуни қарам, ба монанди гулқарам, қарами сафед ва ғайра шартӣ муҳим мебошад. Навъҳои растании қарам бояд дар масофаи на камтар аз 200м дур аз якдигар парвариш карда шавад.
- Заҳрхимикатҳо барои кирми реша дар вақти муайян, пеш аз тухмгузории зарарсонҳо бояд истифода шавад. Ин маънои онро дорад, ки дар авали моҳи май, то нимаи июн, авали моҳи июл то охири август ва нимаи сентябр, ки се насли зарарсонҳои қарам пайдо мешаванд, бояд истифода карда шавад. Вақти муайян ва таъсири хуби заҳрхимикатҳо ба хок, ҷойи зисти онҳо ва боду ҳаво низ вобастагӣ дорад. Асосан онҳо барои тухмгузорӣ танаи растаниро, ки ба хок наздик аст, интиҳоб мекунанд.

- Риояи дурусти системаи киштгардон.
- Нест кардани баргу пояи растани киштшуда ва алафҳои худруй.
- Обдиҳии бонизом ва таъмини нами кифоя ба ниҳолҳо.
- Ҳамеша тоза кардани замин аз алафҳои бегона.
- Барои нест кардани ҳашаротҳои зарарасон аз чунин захр-химикатҳо истифода бояд бурд: – маҳлули 0,2 % Nurell-D, Denis, VI-58, намуди нав, дар ҳаҷми 20 мл барои 10 литр об

Гурриҳои қарами Напа (Гуррии реша)

Нишонаҳо. Барангезандаи ин касали замбурӯғ буда, асос дар натиҷаи пай дар пай кишти оилаи чиликгулҳо (редиска, қарам, қарами хитой, шалғам) пайдо мешавад. Асосан ба решаи қарам зарари ҷиддӣ мерасонад. Дар решаҳои қарам гурриҳои ҷарҳела пайдо мешавад. Дар натиҷа решаи қарам зарар мебинад ва калла намепечонад.

Касали бо роҳи зооспораҳои беранг, нокмонанд гузашта, дар ҳуҷайраҳои растани инкишоф мекунад. Аз як зооспорангия чандин зооспораҳои хурд тавлид меёбад. Ин зооспораҳо дар таркиби хок то 4- 6 сол зиста, фаъол буда метавонанд.

Чораҳо:

- Нигоҳубини ҳуби ниҳолҳо дар ниҳолхонаҳо, зичии мӯътадили ниҳолҳо, додани нуриҳои минералӣ, обдиҳии қами ниҳолҳо, шамол додани ниҳолҳо;
- Безарар гардондани тухмӣ бо оби гарм (48-50С) дар муддати 20 дақиқа ва хунуккунӣ дар оби хунук (2-3 дақиқа) ва хушқунии тухмӣ;
- Иваз кардани хоки гармхона ва парникҳо;
- Безарар кардани тухмӣ пеш аз кишт (истифодаи Маргансовка $KMnO_4$ 0.5-1% (ё ТМТД- 6-8 грамм дар 1кг тухмӣ).
- Истифодаи Фунгициди Ридомил - Голд МЦ-60, бо маҳлули 0.2% (20 гр, дар 10л об барои як сотих).

Поча-сиёҳ (замбуруғ) ва Пусиши Сиёҳ (бактерия)

Нишонаҳо: Нишонаҳои авали касалӣ дар баргҳои ниҳолҳо дар шакли доначаҳои хурд пайдо мешавад. Касалии замбуруғӣ буда, асосан ба ниҳоли карам осеби саҳт мерасонад. Ба каллакарамҳо низ таъсир расонда сифати молии онҳоро паст менамояд. Дар ниҳоли карам ин намуди касалӣ асосан ниҳолҳои нав неш зада баромада, баргҳои майда, тана ва решаҳо таъсири саҳт мерасонад. Дар баргҳои нав баромада доғҳои беранги атрофшон сиёҳ пайдо мешавад. Пусиши хушк ба аломатҳои почай сиёҳи карам (Черная ножка)- монанд аст, вале дар ин ҷо ҷойҳои осебдида монанди доғҳои хокистармонанди сиёҳ мебошад. Ниҳолҳои касал аз нашъунамо монда рангашон сафед шуда, баргҳои поёни бошад ранги гулобӣ ё кабудро мегирад. Бо авҷгирии касалӣ дар ҷойҳои осебдида пусиши хушк пайдо мешавад. Ин намуди касалӣ ба ҳама намуди карам зарар мерасонад, бо воситаи тухмӣ, ниҳоли ба касали дучоршуда ва боқимондаҳои растанӣ паҳн мешавад. Ангезандаи касалии Почай Сиёҳ (Черная ножка) бошад, асосан қисми поёнии ниҳол, решаи онро осеб мерасонад. Дар натиҷа қисми болоии реша сиёҳ шуда, реша борик шуда, мепӯсад ва нобуд мешавад. Ба зуд инкишоф ёфтани ин касалӣ, намии аз ҳад зиёд, меъёри зиёди ниҳолҳо (зичии аз ҳад зиёд) ва шамол надодани гармхонаҳо мебошад. Ангезандаи касалӣ ба воситаи хок паҳн мешавад.

Чораҳо:

- Киштгардони замин дар фосилаи 4 сол [фосила пас пайдоиши ин касали]. Нест кардани растаниҳои чиликгулҳо (карам), ки асоси ҷои инкишофёбии зараррасонҳо мебошад.
- Нашинондани қисмҳои осебдида, ки асоси паҳншавии ин касалиҳо мебошанд.
- Агар шумо қисми бурридаи карами напаро шинониданӣ бошед, тавсия ин аст, ки онро 3 то 5 руз то пайдо шудани пардаи болоӣ нигоҳ доред, то ин ки онҳо худро аз бактерияҳои замбуруғии аз хок гузаранда ҳимоя карда тавонанд.
- Чораҳои ҳимояткунӣ, нест кардани боқимондаҳои карами напа, ва риояи системаи киштгардон аз руи навъ зарур аст.
- Катъиян тоза кардани замин аз боқимондаи растаниҳои аз касали осебдида амалӣ бояд шавад.
- Қатъ кардани обмонии замин 3-4 ҳафта пештар аз чамъоварии ҳосил.

**The Project for
Improvement of
Agricultural Extension Service
through Reinforcing
Agrarian Organization
in Republic of Tajikistan**

Суроға:
тел: (+992 37) 221 44 03
ш. Душанбе, х.Рудаки 44,
ошёнаи 4-уми бинои Вазорати
кишоварзии ҶТ

Институти боғпарварӣ ва
сабзавоткорӣ Академияи илмҳои
кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон,
Суроға: ш.Душанбе, х.Рудаки 21А,
тел.: 227 08 01
E-mail: bogparvar@mail.ru

Донишгоҳи Аграрии Тоҷикистон ба
номи Шириншоҳ Шотемур,
Суроға: ш.Душанбе, х.Рудаки 146,
тел.: 2246167, 2247198